

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z ETYKI DLA KLAS I–III

(z uwzględnieniem nowej podstawy programowej dla klasy I)

I. Cel ogólny przedmiotu

Celem edukacji etycznej w klasach I–III jest budzenie i rozwijanie wrażliwości aksjologicznej oraz moralnej dziecka. Przedmiot ma na celu stymulowanie krytycznego i refleksyjnego myślenia, kształtowanie postaw opartych na empatii, szacunku i współpracy bez rywalizacji, a także wzmacnianie poczucia sprawczości i odpowiedzialności za siebie, drugiego człowieka, zwierzęta i otaczający świat.

II. Wymagania ogólne (Efekty kształcenia)

Rozpoznawanie emocji: Nazywa podstawowe emocje (radość, smutek, złość, strach) u siebie i innych.

Zasady grupy: Zna reguły panujące w klasie oraz w domu i stara się ich przestrzegać.

Pojęcia moralne: Rozróżnia pojęcia dobra, prawdy i kłamstwa na prostych przykładach z życia codziennego.

Zwroty grzecznościowe: Stosuje słowa: *proszę, dziękuję, przepraszam* w codziennej komunikacji.

Szacunek dla otoczenia: Wie, że należy dbać o przyrodę, nie śmiecić i nie krzywdzić zwierząt.

Rozumienie relacji: Dostrzega związek między własnym zachowaniem a uczuciami innych osób (rozdziela intencję od skutku działania).

Higiena cyfrowa i osobista: Samodzielnie wskazuje bezpieczne granice korzystania z urządzeń ekranowych (smartfon, tablet) i dba o czas na odpoczynek.

Konstruktywna współpraca: Aktywnie uczestniczy w pracy zespołowej, potrafi dzielić się zadaniami i współpracować bez nastawienia na rywalizację.

Rozwiązanie konfliktów: Rozwiązuje spory rówieśnicze za pomocą rozmowy, unikając agresji słownej i fizycznej.

Krytyczne myślenie: Zadaje pytania typu „dlaczego?”, „czy to było sprawiedliwe?” w odniesieniu do wysłuchanych opowiadań lub sytuacji klasowych.

Ekologia w praktyce: Podejmuje realne działania na rzecz środowiska (segreguje odpady, szanuje wodę, papier i żywność).

Inicjatywa i empatia: Samodzielnie dostrzega potrzeby innych osób oraz zwierząt i z własnej inicjatywy niesie im pomoc.

Dojrzała argumentacja: Potrafi uzasadnić swoje zdanie w dyskusji na tematy wartości, szanując przy tym odmienne opinie rówieśników.

Wzór postawy etycznej: Świadomie i bez przypominania stosuje zasady etyczne w trudnych lub konfliktowych sytuacjach społecznych.

KRYTERIA OCENIANIA Z ETYKI – KLASY I–III

Kryteria oceniania skupiają się na **postawach, zaangażowaniu, relacjach społecznych i umiejętności refleksji**, co jest kluczowe na pierwszym etapie edukacyjnym.

STOPIEŃ CELUJĄCY (6)

Uczeń wykazuje wyjątkową, w pełni samodzielną aktywność na zajęciach, regularnie wychodzi z własną inicjatywą i chętnie dzieli się nieszablonowymi przemyśleniami.

Samodzielnie formułuje głębokie pytania moralne oraz potrafi dojrzałe uargumentować swoje zdanie, w pełni szanując i akceptując odmienne opinie rówieśników.

Jest klasowym wzorem postawy etycznej; bezbłędnie identyfikuje potrzeby innych (ludzi i zwierząt) i z własnej inicjatywy niesie im pomoc lub organizuje wsparcie.

W naturalny sposób pełni rolę mediatora w grupie, pomagając rówieśnikom rozwiązywać spory drogą spokojnego, dojrzałego dialogu.

STOPIEŃ BARDZO DOBRY (5)

Uczeń aktywnie, systematycznie i z dużym skupieniem uczestniczy w lekcjach, zadaniach grupowych, grach dydaktycznych oraz dramie.

Samodzielnie i trafnie rozróżnia dobro od zła, analizuje motyw (intencje) zachowań oraz wyciąga logiczne wnioski z omawianych historii czy sytuacji życiowych.

Przestrzega norm społecznych i klasowych bez przypominania ze strony nauczyciela, wykazuje empatię i potrafi konstruktywnie współpracować w zespole bez nastawienia na rywalizację.

Świadomie dba o dobrostan swój i innych (w tym o zasady higieny cyfrowej) oraz wykazuje stałą troskę o środowisko przyrodnicze i zwierzęta.

STOPIEŃ DOBRY (4)

Uczeń chętnie bierze udział w lekcjach, słucha wypowiedzi innych i poprawnie wykonuje powierzone mu zadania indywidualne oraz grupowe.

Potrafi samodzielnie ocenić zachowanie pod kątem moralnym oraz intuicyjnie posługuje się podstawowymi pojęciami wartości (np. prawda, sprawiedliwość, przyjaźń, tolerancja).

Prawidłowo funkcjonuje w grupie rówieśniczej, stosuje zwroty grzecznościowe i w większości sytuacji stara się słuchać innych z należyтым szacunkiem.

Stara się rozwiązywać konflikty i nieporozumienia za pomocą rozmowy, sporadycznie potrzebując wsparcia nauczyciela w opanowaniu emocji.

STOPIEŃ DOSTATECZNY (3)

Uczeń wykazuje zmienną aktywność; najczęściej angażuje się w zajęcia i dyskusje dopiero na wyraźną zachętę lub prośbę ze strony nauczyciela.

Z pomocą nauczyciela potrafi wskazać właściwe zachowanie, ocenić prostą sytuację lub nazwać podstawowe emocje u siebie i innych.

Zna zasady panujące w klasie, jednak zdarza mu się o nich zapominać; w pracy grupowej bywa bierny lub skupia się wyłącznie na własnych potrzebach.

Zna pojęcie kompromisu, ale w sytuacjach spornych ma trudności z opanowaniem silnych emocji i wymaga interwencji oraz ukierunkowania przez osobę dorosłą.

STOPIEŃ DOPUSZCZAJĄCY (2)

Uczeń rzadko i niechętnie włącza się w działania klasowe, wykazując minimalne zainteresowanie tematyką lekcji i ćwiczeniami.

Ma duże trudności z samodzielną oceną zachowań w kategoriach dobra i zła oraz z nazywaniem i rozumieniem podstawowych uczuć.

Często łamie ustalone zasady klasowe, ma wyraźne trudności z pracą w zespole (wykazuje postawę egocentryczną) i rzadko stosuje zwroty grzecznościowe.

W sytuacjach spornych reaguje impulsywnie, jednak pod wpływem upomnień nauczyciela stara się skorygować swoje zachowanie i przeprosić.

STOPIEŃ NIEDOSTATECZNY (1)

Uczeń odmawia jakiejkolwiek współpracy na zajęciach, całkowicie ignoruje polecenia nauczyciela i nie podejmuje prób wykonania najprostszych zadań.

Świadomie, celowo i nagminnie łamie normy współżycia społecznego, wykazując całkowity brak szacunku dla rówieśników, nauczyciela oraz otoczenia.

Odrzuca wszelkie próby dialogu, a swoje niezadowolenie lub spory z rówieśnikami rozwiązuje wyłącznie poprzez agresję (słowną bądź fizyczną) i nie wykazuje żadnej refleksji po swoim zachowaniu.